

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 427 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 427 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามสำนักงานเขต จำนวน 36 สำนักงานเขต ซึ่งแต่ละสำนักงานเขตจะประกอบด้วยโรงเรียน 3 ขนาด

2 ขนาด หรือ 1 ขนาดอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งในจำนวน 36 สำนักงานเขตนั้นมีโรงเรียน
ขนาดใหญ่ จำนวน 95 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 123 โรงเรียน และขนาดเล็ก
จำนวน 209 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 427 โรงเรียน

2. ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

ดังนี้

2.1 ในแต่ละสำนักงานเขตแบ่งขนาดโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่
ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

2.2 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)
แต่ละขนาดมาขนาดละ 1 โรงเรียน ดังนั้นจะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร
สำนักงานเขตละ 1 โรงเรียน 2 โรงเรียน หรือ 3 โรงเรียน ตามจำนวนขนาด
ในสำนักงานเขต รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 94 โรงเรียน

รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร ปรากฏตาม
ตารางที่ 1

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตาม
สำนักงานเขต และตามขนาดโรงเรียน

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร			
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	รวม	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	รวม
พระนคร	-	3	8	11	-	1	1	2
ป้อมปราบ ฯ	-	3	1	4	-	1	1	2
ปทุมวัน	2	4	3	9	1	1	1	3
สัมพันธวงศ์	-	2	1	3	-	1	1	2
บางรัก	-	2	3	5	-	1	1	2
ดุสิต	4	3	2	9	1	1	1	3
บางซื่อ	1	5	1	7	1	1	1	3
พญาไท	1	-	-	1	1	-	-	4
ราชเทวี	2	2	-	4	1	1	-	2
ยานนาวา	3	1	2	6	1	1	1	3
สาทร	1	1	-	2	1	1	-	2
บางกอกแหลม	2	3	2	7	1	1	1	3
พระโขนง	5	6	-	11	1	1	-	2
คลองเตย	5	6	2	13	1	1	1	3
ประเวศ	6	5	13	24	1	1	1	3
บางเขน	3	3	6	12	1	1	1	3
ดอนเมือง	3	4	5	12	1	1	1	3
จตุจักร	3	4	-	7	1	1	-	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร			
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	รวม	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	รวม
บางกะปิ	4	5	4	9	1	1	1	3
ลาดพร้าว	2	3	2	7	1	1	1	3
บึงกุ่ม	3	3	6	12	1	1	1	3
ธนบุรี	5	6	6	17	1	1	1	3
คลองสาน	3	1	3	7	1	1	1	3
ภาษีเจริญ	5	9	8	22	1	1	1	3
บางขุนเทียน	3	5	16	24	1	1	1	3
จอมทอง	5	5	1	11	1	1	1	3
บางกอกน้อย	2	2	9	13	1	1	1	3
บางพลัด	2	7	3	12	1	1	1	3
คลังชั้น	-	5	17	22	-	1	1	2
บางกอกใหญ่	2	1	3	6	1	1	1	3
มีนบุรี	2	4	25	31	1	1	1	3
ลาดกระบัง	2	2	16	20	1	1	1	3
หนองจอก	-	2	35	37	-	1	1	2
ราษฎร์บูรณะ	7	3	3	13	1	1	1	3
หนองแขม	4	2	3	9	1	1	1	3
ห้วยขวาง	4	-	-	4	1	-	-	1
รวม	95	123	209	427	30	34	30	94

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแบบศึกษา เอกสาร ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีลำดับการดำเนินงาน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร วารสาร และสิ่งตีพิมพ์
- 1.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 กำหนดกรอบแนวคิดและจัดทำโครงสร้างงานวิจัย
- 1.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ ที่มีลักษณะเป็นข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ มีคำถาม 7 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามขั้นตอนของ กระบวนการพัฒนาบุคลากร มีลักษณะคำถามแบบ ตรวจสอบรายการ มีคำถาม 29 ข้อ ดังนี้

การกำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทของหน่วยงานในการพัฒนาบุคลากร มีคำถาม 6 ข้อ คือจากข้อ 1.1 - 1.6

การจัดบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการและรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร มีคำถาม 6 ข้อ คือจากข้อ 2.1 - 2.6

การกำหนดความต้องการในการพัฒนาบุคลากร มีคำถาม 3 ข้อ คือ จากข้อ 3.1 - 3.3

การเตรียมแผนการพัฒนาบุคลากร มีคำถาม 3 ข้อ คือจากข้อ 4.1 - 4.3

การดำเนินการพัฒนาบุคลากร มีคำถาม 5 ข้อคือ จากข้อ 5.1 - 5.5
การประเมินผลกระบวนการพัฒนาบุคลากร มีคำถาม 6 ข้อ คือ จาก
ข้อ 6.1 - 6.6

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการพัฒนาบุคลากรใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นคำถามปลายเปิด

เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการพัฒนาบุคลากร สาเหตุของปัญหาและ
วิธีการแก้ไข ทั้งที่ได้แก้ไขแล้วและที่ยังไม่ได้แก้ไข ตามกระบวนการพัฒนาบุคลากรทั้ง 6
ขั้นตอน คือ

- (1) การกำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทของหน่วยงานในการพัฒนา
บุคลากร
- (2) การจัดบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการและรับผิดชอบเกี่ยวกับ
การพัฒนาบุคลากร
- (3) การกำหนดความต้องการในการพัฒนาบุคลากร
- (4) การเตรียมแผนการพัฒนาบุคลากร
- (5) การดำเนินการพัฒนาบุคลากร และ
- (6) การประเมินผลกระบวนการพัฒนาบุคลากร ซึ่งได้เสนอ

ตัวอย่างของคำถามต่อไปนี้ไว้ในตอนท้ายของแบบสัมภาษณ์

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

1.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
แล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแก้ไขปรับปรุงในเรื่องของความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาและ
ความเหมาะสมในการใช้ภาษา

1.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขปรับปรุง
ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำมีดังนี้

นายบุญเหลือ พูลทอง	ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
นายพนอม ถาวรกิจ	ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ 6 สำนักการศึกษา
นายไพรัช อรรถกษามานนท์	ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายแผนงาน กองวิชาการ สำนักการศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณีฎะนิกา	กฤษรัตน์ ตำแหน่ง รองคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารการศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์	ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และอาจารย์ ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
นายสมาน อัสวภูมิ	ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

2. แบบศึกษาเอกสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามกระบวนการพัฒนาบุคลากร ลักษณะแบบศึกษาเอกสาร
เป็นแบบปลายเปิด (Open ended questionnaires)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2533
ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2533 โดยดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ เข้าเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

2. นำหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักการศึกษาไปยังสำนักงานเขตต่าง ๆ จำนวน 36 สำนักงานเขต เพื่อให้ทางสำนักงานเขตได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวนทั้งสิ้น 94 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยได้ออกสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวนทั้งสิ้น 94 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.01 ของจำนวนผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่ ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เพียง 93 โรงเรียน เพราะมีโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล ดังนั้น จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ คิดเป็นร้อยละ 98.93 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการพัฒนาบุคลากร
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา
แจกแจงความถี่ แสดงเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากร
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 ขั้นตอน พร้อมปัญหาการดำเนินการ
พัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์
เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แสดงเป็นตารางประกอบความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย